

ชื่อเรื่อง ปริมาณและการใช้หนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
สุรนารีตามสาขาวิชาที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ. ศ. 2546-2549 (ระยะที่ 2)
Number and use of books acquired as recommended by lecturers at Suranaree
University of Technology between fiscal years 2003 and 2006 (Phase II)

ผู้วิจัย ดวงใจ กาญจนศิลป์ Doungjai Kanjanasilp

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารี

วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์)

สถานที่ติดต่อ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อ.เมือง จ.นครราชสีมา
30000 โทร. 0 4422 3071 มือถือ 0812825219

E-mail doungjai@sut.ac.th

ปีที่ทำวิจัยเสร็จ 2551

ลักษณะงานวิจัย วิจัยสถาบัน

ประเภทงานวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณหนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ในแต่ละสาขาวิชาที่อาจารย์สังกัด และเพื่อศึกษาปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์ ใช้แบบบันทึกข้อมูลนับความถี่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการวิจัย และ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายด้วยโปรแกรม Microsoft Excel ผลการวิจัยพบว่า 1) อาจารย์ส่วนใหญ่ในทุกสาขาวิชาเสนอแนะให้จัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าหนังสือภาษาไทย ยกเว้นสาขาวิชาศึกษาทั่วไปและสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่เสนอให้จัดหาหนังสือภาษาไทย มากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ 2) หนังสือภาษาไทยมีการใช้มากกว่าภาษาต่างประเทศ 3) อัตราการใช้โดยเฉลี่ย 6.27 ครั้งต่อเล่ม โดยหนังสือในสาขาวิชาที่มีอัตราการใช้ต่อเล่มมากที่สุด คือ สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม มีอัตราการใช้ 29.03 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาคือสาขาวิชาเคมี มีอัตราการใช้ 17.07 ครั้งต่อเล่ม และสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม มีอัตราการใช้ 11.00 ครั้งต่อเล่ม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามภาษา พบว่า หนังสือภาษาต่างประเทศ มีอัตราการใช้โดยเฉลี่ย 2.95 ครั้งต่อเล่ม และหนังสือภาษาไทย มีอัตราการใช้โดยเฉลี่ย 18.10 ครั้งต่อเล่ม

Abstract

The purposes of this research were to study quantity of book provided as per recommendations of lecturers in different schools of Suranaree University of Technology (SUT) in 2003-2006 fiscal years, and to study the uses of books provided as per recommendations of lecturers in different schools of SUT in 2003-2006. The research instrument was a data record form of frequency constructed by researchers through the Microsoft Excel program. The research results were found as follows: 1) the recommended books, it was found that books published in foreign

language were more recommended by most lecturers of every school than the ones published in Thai. However, except recommendations by lecturers of School of General Education and the School of Occupational Health and Safety which were recommended to provide more books published in Thai than the ones published in foreign language. 2) Total number of book using was found that books published in Thai were more frequently used than the ones published in foreign language. 3) The use rate was 6.27 times per book. It was found that books recommended by lecturers of the School of Environmental Engineering, School of Chemistry and the School of Industrial Engineering were used with the highest use rates i.e. 29.03 time/book, 17.07 times/book and 11.00 times/book, respectively. When considering about language used in books, it was found that books published in foreign language got the highest use rate, 2.95 times/book. As for the books published in Thai, the average use rate was 18.10 times/book.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากผลการวิจัยเรื่องปริมาณและการใช้หนังสือที่จัดทำตามการเสนอแนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่จัดทำในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ระยะเวลาที่ 1 พบว่า หมวดหมู่ของหนังสือที่จัดทำตามการเสนอแนะของอาจารย์มากที่สุด คือ หมวด T (เทคโนโลยี) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2550 มีการใช้หนังสือทั้งหมด จำนวน 65,102 ครั้ง และหนังสือในหมวด T (เทคโนโลยี) มีการใช้มากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลการจัดหากับการใช้หนังสือ และอัตราการใช้ต่อเล่มพบว่า มีอัตราการใช้โดยเฉลี่ย 6.27 ครั้งต่อเล่มโดยหนังสือในหมวดที่มีอัตราการใช้ต่อเล่มมากที่สุด คือ หมวด WA (สาธารณสุขศาสตร์) โดยสรุปผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นแนวโน้มการจัดหาและการใช้หนังสือในหมวดหมู่สาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเปิดการเรียนการสอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในมุมมองเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ โดยเน้นด้านสาขาวิชาของอาจารย์ผู้เสนอให้ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาจัดหาหนังสือนั้น ๆ สังกัด ทั้งในเรื่องปริมาณการจัดหาและการใช้ เพื่อให้ทราบว่า อาจารย์ในแต่ละสาขาวิชาเสนอให้ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาจัดหาหนังสือในสาขาวิชาใดบ้าง มีการใช้หนังสือเหล่านั้นอย่างไร โดยคาดว่าจะนำข้อมูลทั้ง 2 ระยะเวลาใช้ประโยชน์ในการวางแผนทางการพัฒนาทรัพยากรของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปริมาณหนังสือที่จัดทำตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่จัดทำในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ในแต่ละสาขาวิชาที่อาจารย์สังกัด
2. เพื่อศึกษาปริมาณการใช้หนังสือที่จัดทำตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่จัดทำในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ในแต่ละสาขาวิชาที่อาจารย์สังกัด

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร หนังสือที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบบันทึกข้อมูลหนังสือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น บันทึกข้อมูลนับความถี่ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ประกอบด้วยข้อมูล ลำดับที่ เลขเรียกหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ปีพิมพ์ จำนวนเล่ม ปีงบประมาณที่จัดซื้อ สาขาวิชาของอาจารย์เสนอแนะให้จัดหา จำนวนครั้งที่ยืม

การรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้รวบรวมข้อมูลใน 2 ส่วน คือ รายการหนังสือที่จัดหาและปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 จากฐานข้อมูล HORIZON กรณีหนังสือชื่อเรื่องใดที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดหลายเล่ม (COPY) ให้นับ 1 เล่ม เท่ากับ 1 รายการโดยจำแนกเป็น โมดูล Acquisition และ Cataloging เพื่อดึงข้อมูลที่จัดหาประจำปีงบประมาณในแต่ละสาขาวิชา เพื่อรวบรวมข้อมูลรายการหนังสือที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 และโมดูล OPAC เพื่อสืบค้นข้อมูลรายละเอียดตามบรรณานุกรมของหนังสือ และจำนวนครั้งที่ของรายการยืมหนังสือแต่ละเล่มที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในแต่ละปีงบประมาณที่ดำเนินการจัดหา และนำมาแยกข้อมูลตามสาขาวิชาที่อาจารย์ผู้เสนอให้จัดหาสังกัด และภาษาของหนังสือ

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งสรุปออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาหนังสือตามการเสนอแนะของอาจารย์ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ศูนย์บรรณสารฯ จัดสรรงบประมาณสำหรับจัดหาหนังสือให้สาขาวิชาต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 29,279,000 บาท และมีการใช้ไป เป็นเงิน 24,039,981.33 บาท (ร้อยละ 82.11) โดยศูนย์บรรณสารฯ จัดหาหนังสือตามการเสนอแนะของอาจารย์จำนวนทั้งสิ้น 10,381 เล่ม จำแนกเป็นภาษาไทย จำนวน 2,269 เล่ม (ร้อยละ 21.86) และภาษาต่างประเทศ จำนวน 8,112 เล่ม (ร้อยละ 78.14) โดยอาจารย์ในทุกสำนักวิชาและทุกสาขาวิชาเสนอแนะให้ศูนย์บรรณสารฯ จัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าหนังสือภาษาไทย ยกเว้นสาขาวิชาศึกษาทั่วไปและสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่เสนอให้จัดหาหนังสือภาษาไทย จำนวน 492 เล่ม (ร้อยละ 21.68) และ 128 เล่ม (ร้อยละ 5.62) มากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 153 เล่ม (ร้อยละ 1.89) และ 94 เล่ม (ร้อยละ 1.16) ตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้หนังสือ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2550 มีการใช้หนังสือทั้งหมด จำนวน 65,102 ครั้ง และหนังสือที่ได้รับการเสนอแนะจากอาจารย์ใน

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศมีการใช้มากที่สุด จำนวน 8,825 ครั้ง (ร้อยละ 13.56) รองลงมาคือ สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดลอม จำนวน 7,692 ครั้ง (ร้อยละ 11.82) และสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 6,828 ครั้ง (ร้อยละ 10.49) ตามลำดับโดยมีการใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศถึง จำนวน 41,221 ครั้ง และเมื่อพิจารณาการใช้แยกตามภาษา พบว่า สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ มีการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศมากที่สุด จำนวน 1,913 ครั้ง (ร้อยละ 8.01) รองลงมาคือ สาขาวิชา วิศวกรรมเครื่องกล จำนวน 1,873 ครั้ง (ร้อยละ 7.84) และสาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 1,834 ครั้ง (ร้อย ละ 7.68) ตามลำดับ สำหรับหนังสือภาษาไทย พบว่า สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการใช้มากที่สุด จำนวน 7,347 ครั้ง (ร้อยละ 17.82) รองลงมาคือ สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดลอม จำนวน 6,929 ครั้ง (ร้อย ละ 16.81) และสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 4,915 ครั้ง (ร้อยละ 11.92) ตามลำดับ 3) สรุปผล การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหากับการใช้หนังสือ และอัตราการใช้ต่อเล่ม ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 มีการจัดหาหนังสือทั้งหมด จำนวน 10,381 เล่ม มีการใช้ 65,102 ครั้ง และมีอัตราการใช้ โดยเฉลี่ย 6.27 ครั้งต่อเล่ม โดยหนังสือในสาขาวิชาที่มีอัตราการใช้ต่อเล่มมากที่สุด คือ สาขาวิชา วิศวกรรมสิ่งแวดลอม มีอัตราการใช้ 29.03 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาคือ สาขาวิชาเคมี มีอัตราการใช้ 17.07 ครั้งต่อเล่ม และสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม มีอัตราการใช้ 11.00 ครั้งต่อเล่ม ตามลำดับ เมื่อพิจารณา ตามภาษา พบว่า ศูนย์บรรณสารฯ จัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 8,103 เล่ม มีการใช้ 23,881 ครั้ง และอัตราการใช้โดยเฉลี่ย 2.95 ครั้งต่อเล่ม โดยหนังสือภาษาต่างประเทศในสาขาวิชาที่มีอัตราการใช้ ต่อเล่มมากที่สุด คือ สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี มีอัตราการใช้ 6.22 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาคือ สาขาวิชา วิศวกรรมเกษตร มีอัตราการใช้ 5.61 ครั้งต่อเล่ม และ สาขาวิชาชีวเคมี มีอัตราการใช้ 5.33 ครั้งต่อเล่ม ตามลำดับ ส่วนหนังสือภาษาไทย มีการจัดหาหนังสือ จำนวน 2,278 เล่ม มีการใช้ 41,221 ครั้ง และมี อัตราการใช้โดยเฉลี่ย 18.10 ครั้งต่อเล่ม โดยหนังสือภาษาไทยในสาขาวิชาที่มีอัตราการใช้ต่อเล่มมาก ที่สุด คือ สาขาวิชาเคมีมีอัตราการใช้ 508.67 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาคือ สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดลอมมี อัตราการใช้ 109.98 ครั้งต่อเล่ม และ สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรมมีอัตราการใช้ 49.85 ครั้งต่อเล่ม ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาควรหาวิธีการส่งเสริมให้อาจารย์ นักศึกษา นักวิจัย มีการใช้ หนังสือภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น เช่น การจัดนิทรรศการแสดงหนังสือในแต่ละสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง การแนะนำหนังสือใหม่ๆ เฉพาะสาขาค้นเว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารฯ หรือทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้ใช้บริการ แต่สำหรับหนังสือที่ได้รับการเสนอแนะจากบางสาขาที่มี การจัดหาแต่อัตราการใช้ต่อเล่มต่ำมาก ศูนย์บรรณสารฯ อาจต้องมีการนำเสนอข้อมูลสะท้อนกลับ ให้สาขาวิชาเหล่านั้นได้ทราบ เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้มีการใช้หนังสือที่คุ้มค่ายิ่งขึ้นต่อไป